

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ที่ ศธ 0521.2.0702/ ว020

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี 94000

20 ธันวาคม 2553

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์

จำนวน 2 ชุด

ด้วย นางสาวสิริลักษณ์ ชาแทน นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิจัยเรื่อง “แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สาม ในจังหวัดนราธิวาส” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกรินทร์ สังข์ทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์จะทำการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างของสถานศึกษาในหน่วยงานของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดกรุณาอนุญาตให้นักศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยและกรุณาตอบแบบสอบถามรับการสัมภาษณ์ ตามสิ่งที่แนบมานี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกรินทร์ สังข์ทอง)

รักษาราชการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0 7331 3928-50 ต่อ 1624

โทรสาร 0 7334 8322

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ข
แบบยินยอมให้สัมภาษณ์

แบบยินยอมในการเข้าร่วมการวิจัย (Consent Form)

แบบฟอร์มนี้เป็นเอกสารยินยอมการเข้าร่วมให้สัมภาษณ์ข้อมูลประกอบการวิจัย เรื่อง “แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สาม ในจังหวัดนราธิวาส “ Guidelines of Educational Quality Assurance on Learners of Primary Schools Preparing for the Third Round of Quality Assurance in Narathiwat Province” ของผู้วิจัยสังกัด ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี งานวิจัยดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษา ด้านผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สอง ระดับดีมาก ในจังหวัดนราธิวาส (2) เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สอง ระดับดีมาก เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สาม ในจังหวัดนราธิวาส

ลักษณะของงานวิจัย

งานวิจัยดังกล่าวเป็นโครงการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ซึ่งเป็นการศึกษา โลกแห่งความเป็นจริงภายใต้สถานการณ์ที่เป็นไปตามธรรมชาติ ซึ่งได้เป็นส่วนหนึ่งของวิชา สารนิพนธ์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีระยะเวลาในการทำวิจัย 1 ปี โดยมุ่งเน้นศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินคุณภาพ ภายนอกกรอบที่สาม ในจังหวัดนราธิวาส

ความลับส่วนบุคคล

ข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับงานวิจัยดังกล่าวจะถูกเก็บเป็นความลับและยึดหลักทาง จรรยาบรรณและจริยธรรมทางการวิจัย ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้เพียงบุคคลเดียว

และจะมีการจัดเก็บข้อมูลในแฟ้มการวิจัย โดยจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการทำลายข้อมูลทั้งหมดหลังจาก เสร็จสิ้นการวิจัย การกระทำดังกล่าวเป็นการจัดการเก็บข้อมูลอย่างเป็นความลับ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความถูกต้องและปกป้องความลับของผู้เข้าร่วมวิจัย

ความสมัครใจในการร่วมให้ข้อมูล

การให้ข้อมูลของท่านในการวิจัยดังกล่าวเป็นไปโดยความสมัครใจ ท่านมีสิทธิถอนตัวจากการวิจัยหรือปฏิเสธ การให้ข้อมูล (ที่ส่งผลกระทบต่อตัวท่านในช่วงระหว่างการให้สัมภาษณ์ข้อมูล) และข้อมูลเหล่านั้นจะถูกทำลายในกรณีที่ท่านถอนตัวจากการให้สัมภาษณ์

ข้อสงสัย

หากท่านมีข้อสงสัยหรือคำถามประการใดเกี่ยวกับการเข้าร่วมในโครงการวิจัยดังกล่าว กรุณาติดต่อ นางสิริลักษณ์ ชาแทน นักศึกษาปริญญาโท ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โทร. 081-0967844 หรือ โรงเรียนบ้านปลักปลา อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

กรุณาฉีกข้อความด้านล่างและคืนกลับให้ผู้วิจัย

โปรดอ่านข้อความด้านล่างเพื่อแสดงว่าท่านเข้าใจเงื่อนไขในการเข้าร่วมและโปรดทำเครื่องหมายในช่องที่กำหนดดังข้อความด้านล่างนี้

_____ ข้าพเจ้ายินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย

_____ ข้าพเจ้าต้องการข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงการวิจัยดังกล่าว กรุณาติดต่อที่

หมายเลข _____

_____ ข้าพเจ้าไม่สะดวกที่จะเข้าร่วมในโครงการวิจัยดังกล่าว

ลายเซ็นชื่อ _____ วันที่ _____ / _____ / _____

หมายเลขติดต่อ โทร. _____

โทรสารหมายเลข _____

หมายเหตุ แบบฟอร์มการยินยอมเข้าร่วมการวิจัยจัดทำเป็นเอกสารอย่างมีลายลักษณ์อักษรเพื่อความถูกต้องและความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลและเป็นไปตามหลักการของการวิจัยเชิงคุณภาพ ในกรณีที่ท่านสามารถเข้าร่วมโครงการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจะติดต่อกลับไปยังท่านอีกครั้งหนึ่งทางโทรศัพท์เพื่อการนัดหมายเวลาที่ท่านสะดวกในการเข้าร่วมโครงการวิจัย และท่านสามารถส่งแบบตอบรับมายังสถานที่ข้างต้น

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ค
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยแบบกึ่งโครงสร้าง
เรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา
เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่สาม
ในจังหวัดนราธิวาส

.....
 ชื่อผู้วิจัย
 นางสาวสิริลักษณ์ ชาแท่น นักศึกษาหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกรินทร์ สังข์ทอง

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
 โรงเรียน.....
 วันเดือนปี ที่สัมภาษณ์.....
 เริ่มการสัมภาษณ์เวลา.....น. จบการสัมภาษณ์เวลา.....น.

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สัมภาษณ์

กรุณาเล่าประวัติโดยย่อเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวในด้านต่อไปนี้
 ประวัติการศึกษา.....
 ประสบการณ์ทางการทำงานประกันคุณภาพ.....ปี
 ประสบการณ์ในการได้รับการอบรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ.....

.....
 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ณ สถานศึกษา.....
 ขนาดโรงเรียน.....
 จำนวนนักเรียน.....

บริบททั่วไปของโรงเรียน ชุมชน และผู้ปกครอง

.....

.....

ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา

แนวประเด็นคำถาม

1. โรงเรียนของท่านมีระบบและโครงสร้างในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนา
มาตรฐานการศึกษาในรอบที่สองอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่าปัจจัยความสำเร็จที่จะทำให้โรงเรียนของท่านพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐาน
การศึกษาคืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. โรงเรียนของท่านมีการประชุม อบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เชื่อมโยงระบบการประเมิน
ภายนอกกับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

5. โรงเรียนของท่านมีคู่มือการประเมินมาตรฐานการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหรือไม่
อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

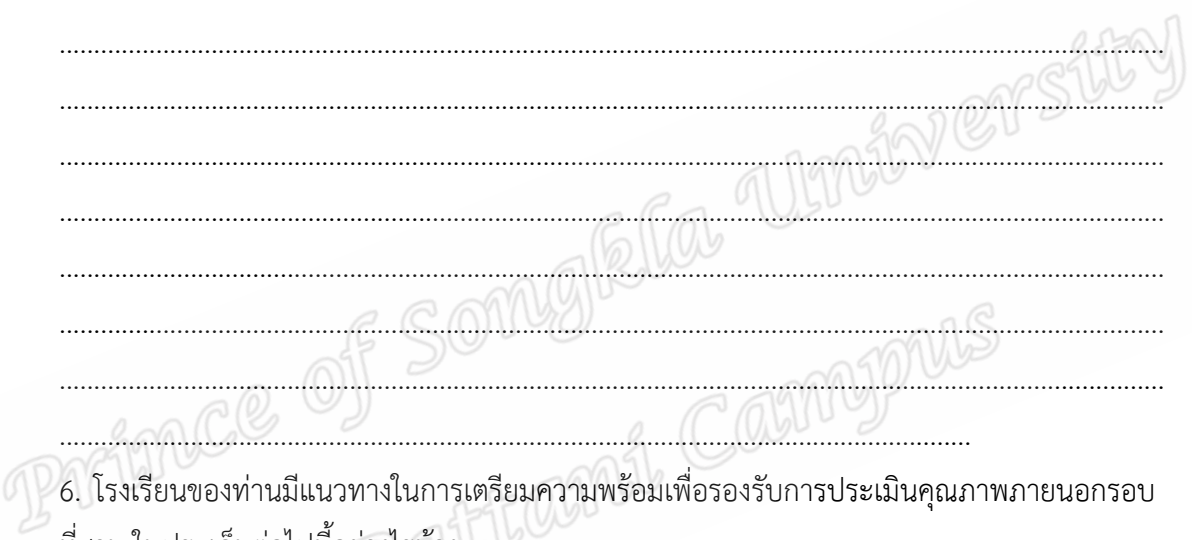
6. โรงเรียนของท่านมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ
ที่สาม ในประเด็นต่อไปนี้อย่างไรบ้าง

6.1 โรงเรียนของท่านมีโครงสร้างในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพ
ภายนอกรอบที่สามอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

6.2 โรงเรียนของท่านได้นำผลการประเมินภายนอกรอบที่สอง มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดทิศทาง
ในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สามอย่างไรบ้าง

.....
.....

.....
.....
.....
.....

7. โรงเรียนของท่านมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลจากการประเมินภายนอกรอบที่สอง และข้อเสนอแนะมาพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....

8. โรงเรียนของท่านมีเครื่องมือเพื่อใช้ในการประเมินมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องตามลักษณะของข้อมูลที่ต้องการประเมินหรือไม่ และมีวิธีในการจัดหาเครื่องมืออย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

9. ท่านได้ส่งเสริมให้คณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษามีการประเมินมาตรฐานการศึกษาภายในโรงเรียนอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

14. โรงเรียนของท่านมีกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพกายและจิตที่ดีอย่างไรบ้าง

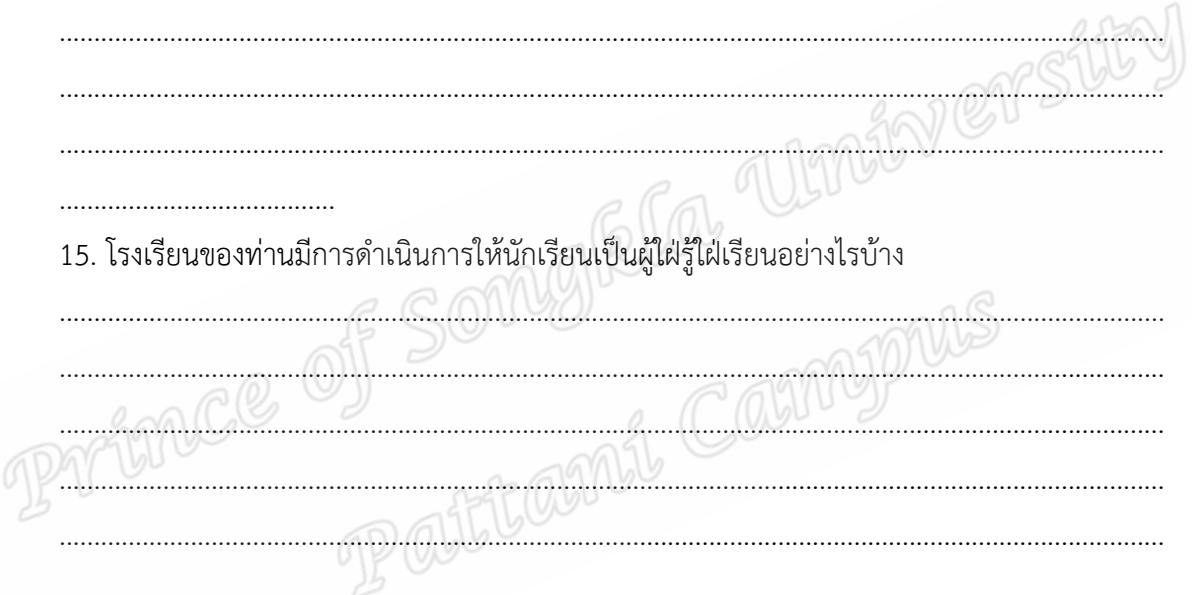
.....
.....
.....
.....
.....
.....

15. โรงเรียนของท่านมีการดำเนินการให้นักเรียนเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....

16. โรงเรียนของท่านมีการดำเนินกิจกรรม/โครงการในการส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
สิริลักษณ์ ชาแทน

สำหรับผู้อำนวยความสะดวกโรงเรียน

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยแบบกึ่งโครงสร้าง

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา
เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สาม
ในจังหวัดนครราชสีมา

ชื่อผู้วิจัย นางสิริลักษณ์ ชาแทน นักศึกษาหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกรินทร์ สังข์ทอง

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
โรงเรียน.....
วันเดือนปี ที่สัมภาษณ์.....
เริ่มการสัมภาษณ์เวลา.....น. จบการสัมภาษณ์เวลา.....น.

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สัมภาษณ์

กรุณาเล่าประวัติโดยย่อเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวในด้านต่อไปนี้

ประวัติการศึกษา.....

ประสบการณ์ทางการบริหาร.....

ประสบการณ์ในการได้รับการอบรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

.....

.....

ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ณ สถานศึกษา.....

ขนาดโรงเรียน.....

จำนวนนักเรียน.....

บริบททั่วไปของโรงเรียน ชุมชน และผู้ปกครอง

.....

.....

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างผลการสัมภาษณ์

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา มาตรฐานด้านผู้เรียน

1) การมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1.1) การมีวินัย มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตนตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนา

ที่ต้นฉบับของผู้เรียน

จากผลการสัมภาษณ์พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สอง ระดับดีมาก ส่วนใหญ่สะท้อนแนวทางและมุมมองเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษา มาตรฐานด้านผู้เรียน ในส่วนของการมีคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตนตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ต้นฉบับถือ ดังการสะท้อนแนวทางที่เหมือนและแตกต่างกัน เช่น ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสุโขทัยกล่าวว่า การปลูกฝังการมีวินัยและมีความรับผิดชอบต่อผู้เรียนที่ดีที่สุดนั้นต้องเป็นการปลูกฝังตลอดเวลาที่มีโอกาส โดยบุคลากรทางการศึกษาทุกคนของโรงเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้เรียน “ การปลูกฝังการมีวินัยและมีความรับผิดชอบต่อผู้เรียนที่ดี ที่สุดนั้น ไม่ใช่การสั่งสอนเพียงในห้องเรียนหรือชั้นเรียนเท่านั้น แต่ต้องเป็นการปลูกฝังตลอดเวลา ที่มีโอกาส โดย ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองต้องตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัยและความรับผิดชอบต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะการมีวินัยและความรับผิดชอบต่อผู้เรียน ย่อมส่งผลต่อการเรียนที่ดีของผู้เรียนด้วย โดยเฉพาะการมาโรงเรียนทันเวลาเป็นสิ่งที่นักเรียนสามารถมองเห็นได้ชัดเจนจากตัวอย่างง่ายๆคือ มาปฏิบัติงานทันเวลาของบุคลากรในโรงเรียนทุกคน เพราะบุคลากรของโรงเรียนทุกคน มาปฏิบัติงานก่อนเวลา 07.30 น. ดังนั้นเมื่อนักเรียนเห็นแบบอย่างที่ดี ก็จะทำตาม ซึ่งส่งผลให้นักเรียนของเรา มาโรงเรียนแต่เช้าทุกวันและทุกคน โดยไม่ต้องมีการทำโทษแต่ประการใด และสิ่งที่นักเรียนได้รับการปลูกฝังนี้ก็จะติดตัวนักเรียนตลอดไป เพราะเขาได้รับการปลูกฝังที่ดีตั้งแต่ยังเป็นเยาวชน” สอดคล้องกับแนวทางของครูโรงเรียนบ้านกาฬิษาที่กล่าวว่าการสอนระเบียบวินัยและความรับผิดชอบต่อผู้เรียนเป็นสิ่งที่จะต้องปลูกฝังทุกวัน “ การสอนระเบียบวินัยและความรับผิดชอบต่อผู้เรียนเป็นสิ่งที่จะต้องปลูกฝังทุกวัน ไม่ใช่การพูดเพียงครั้งเดียวแล้วนักเรียนจำได้ทันที บางครั้งนักเรียนอาจจำได้ แต่เมื่อไม่มีการทวนซ้ำก็จะลืมนั่น ทั้งๆที่รู้ว่าสิ่งที่ทำนั้น ผิดหรือไม่ดี แต่สิ่งที่ไม่ดี

สามารถทำได้ง่าย นักเรียนก็จะทำ หากไม่มีการว่ากล่าวตักเตือนจากครู พอผ่านไปนักเรียนอาจคิดว่าสิ่งที่ครูไม่ได้ห้ามคือ สิ่งที่สามารถกระทำได้ แม้จะรู้สึกว่าจะไม่ควรทำก็ตาม” ซึ่งคล้ายคลึงกับแนวคิดของครูโรงเรียนบ้านยะลุตง กล่าวว่าคุณมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบของนักเรียนเป็นสิ่งที่ต้องกวดขันทุกวัน

“คุณมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบของนักเรียนเป็นสิ่งที่กวดขันทุกวัน โดยใช้การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น การทำความสะอาดเขตบริการ เมื่อนักเรียนยินดียิ่งกระตือรือร้นในตอนเช้าก็จะเข้าเขตบริการของตนเอง เพื่อเก็บขยะหรือทำความสะอาด ในตอนแรกๆครูต้องเป็นผู้ควบคุม แต่เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอก็จะเกิดความเข้าใจเหมือนเป็นข้อตกลงร่วมกันว่าถึงเวลาต้องกระทำตามสิ่งที่ได้รับมอบหมาย เช่น การส่งการบ้านที่ทันเวลาที่ครูกำหนด ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการปลูกฝัง ทำให้เกิดระเบียบวินัยและความรับผิดชอบของนักเรียนในที่สุด” ทั้งนี้ครูโรงเรียนวัดลำภูได้แสดงทัศนคติที่น่าสนใจ เกี่ยวกับการปลูกฝังความมีวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียนว่าการปลูกฝังความมีวินัยและความรับผิดชอบของนักเรียนมีความจำเป็นต้องตระหนักว่านั่นคือหน้าที่ของครูทุกคน “ โดยเฉพาะครูต้องมีการปลูกฝังความมีวินัยและความรับผิดชอบของนักเรียนอยู่เสมอ ต้องตระหนักว่านั่นคือหน้าที่ของครูทุกคน เพราะเราต้องสอนความรู้ให้แก่เด็กนักเรียนควบคู่กับการสอนคุณธรรมด้วย เราจึงจะสร้างนักเรียนของเราให้เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติต่อไปได้อย่างแท้จริง” ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางปลูกฝังความมีวินัยและความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนวัดตันติการามกล่าวว่าผู้บริหารจำเป็นต้องสร้างความตระหนักในหน้าที่นี้ให้แก่ครูทุกคนให้เห็นถึงความสำคัญ “ การสอนระเบียบวินัยไม่ใช่หน้าที่ของใครเพียงคนเดียว ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องสร้างความตระหนักในหน้าที่นี้ให้แก่ครูทุกคนให้เห็นถึงความสำคัญ เพราะบางที่การสอนที่มุ่งเพียงผลสัมฤทธิ์ในรูปของคะแนน ทำให้ครูมองข้ามความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมไปได้” ทั้งนี้ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านภูเกล้าได้ให้แนวคิดในการปลูกฝังความมีวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียนว่าการบังคับให้นักเรียนอยู่ในระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบตลอดเวลาไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้องเสมอไป เราควรใช้เหตุผลในการสั่งสอน “ การบังคับให้นักเรียนอยู่ในระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบตลอดเวลา โดยใช้การทำโทษไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้องเสมอไป เราควรใช้เหตุผลในการสั่งสอน แต่ในบางครั้งและสำหรับนักเรียนบางคนเราก็จำเป็นต้องมีการทำโทษ เช่น การปฏิบัติตามกฎของโรงเรียนหรือห้องเรียน เมื่อเรามีกฎ ข้อบังคับ เมื่อมีการฝ่าฝืนก็ต้องมีการทำโทษหรือการชมเชยให้กรณีที่นักเรียนปฏิบัติดีแล้ว” อย่างไรก็ตามในการปลูกฝังความมีวินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียนนั้นยังสามารถนำหลักปฏิบัติทางศาสนามาประยุกต์ได้อย่างกลมกลืน โดยผู้เรียนไม่เกิดความรู้สึกว่ากำหนดถูกบังคับให้ แต่นี่คือวิถีชีวิตที่ดีที่ได้ปฏิบัติสืบต่อกันมา “ การนำศาสนาเข้ามาช่วยในการพัฒนาระเบียบวินัยและความรับผิดชอบของนักเรียนเป็นสิ่งที่ทำแล้วได้ผลอย่างชัดเจน เช่น การทำละหมาด สามารถสอนได้ทั้งระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ โดยสามารถชี้แนะให้นักเรียนเห็นได้อย่างชัดเจน” ครูโรงเรียนบ้านคอลอกาเว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของครูโรงเรียนวัดชลธาราสิงเห (เสาร์ศึกษาคาร) ว่าศาสนาเป็นสิ่งสำคัญในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรม

จริยธรรมอย่างแท้จริง “ โรงเรียนพยายามนำศาสนาเข้ามามีส่วนร่วมที่สำคัญในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เช่น โครงการวิถีพุทธ วิถีธรรมวิถีไทย พุทธบุตร(ศาสนาพุทธ) และธรรมบุตร(ศาสนาอิสลาม) โดยโรงเรียนจะให้ความสำคัญต่อทุกศาสนาเท่าเทียมกันและในวันสำคัญทางศาสนาทางโรงเรียนก็จะส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาทุกครั้ง เพราะทางโรงเรียนมีความเชื่อว่า ศาสนาทุกศาสนาสอนให้คนเป็นคนดีและ กิจกรรมทางศาสนาทุกกิจกรรมสามารถหล่อหลอมให้นักเรียนได้เช่นกัน” นอกจากนี้สิ่งสำคัญที่สถานศึกษาไม่ควรมองข้ามไปในการร่วมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน คือ การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือการให้ชุมชนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปลูกฝังความมีวินัย ความรับผิดชอบและ การปฏิบัติตนตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือของผู้เรียน นั่นคือสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน ชุมชน เพื่อให้นักเรียนได้สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์จริง “ทางโรงเรียนมีการสร้างควมมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบต่อให้นักเรียนอยู่เสมอ โดยการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน ชุมชน อย่างทั่วถึงเท่ากันทุกคน เพื่อให้นักเรียนได้สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยครูเป็นผู้แนะนำและสั่งสอนตามสถานการณ์ที่เหมาะสม โดยปลูกฝังให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ถึงการปฏิบัติที่เหมาะสมด้วยตนเอง” ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านศาลาใหม่

1.2) การมีความซื่อสัตย์ สุจริตของผู้เรียน

จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ ของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก ส่วนใหญ่สะท้อนแง่คิดและมุมมองเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาในส่วนของความซื่อสัตย์ สุจริตของผู้เรียน การจะปลูกฝังให้เยาวชนไทยรุ่นใหม่เกิดความซื่อสัตย์สุจริต ต้องร่วมมือกันทุกภาคส่วนเริ่มตั้งแต่ครอบครัวต้องให้ความรักความอบอุ่น และอบรมสั่งสอนต่อนั้นโรงเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องปลูกฝังค่านิยมในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ให้เด็กทราบในรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ จึงนับว่าทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดกับนักเรียนเพื่อจะได้เป็นกำลังสำคัญในอนาคตของประเทศชาติต่อไป เช่น ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านศาลาใหม่กล่าวว่าการปลูกฝังจิตสำนึกเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ต้องทำให้ผู้เรียน เกิดศรัทธา เชื่อในสิ่งที่ดี และปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย “การสร้างนิสัย การประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง คือ ทำให้คนเป็นคนดีเป็น คนที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นทั้งต่อสังคมที่ตนอยู่อาศัย และต่อประเทศชาติ การปลูกฝังจิตสำนึกเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตก็เหมือนกัน ต้องทำให้ผู้เรียน เกิดศรัทธา เชื่อในสิ่งที่ดีและปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย เช่น การปลูกฝังให้นักเรียนไม่ยอมแพ้ของผู้อื่น การไม่ลักขโมย และนำของที่เก็บได้ให้แก่ครูทุกครั้งเพื่อหาเจ้าของ โดยเมื่อนักเรียนทำความดีแล้วครูควรให้การชื่นชม เพื่อให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจและเป็นตัวอย่างที่ดีให้ผู้อื่นประพฤติตาม” สอดคล้องกับครูโรงเรียนบ้านสุโขทัยที่มีความเชื่อจาก

ประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 20 ปี กล่าวว่าผู้เรียนมีความเชื่อในสิ่งที่ครูสอน แม้ว่าครูทำให้ดูเป็นตัวอย่างไม่ว่าตั้งใจหรือไม่ก็ตาม “เด็กเชื่อในสิ่งที่ครูสอน ครูทำให้ดูเป็นตัวอย่างไม่ว่าตั้งใจหรือไม่ก็ตามการปลูกฝังค่านิยม และทัศนคติเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต จึงเป็นบทบาทของครูทุกคนในโรงเรียน และผู้บริหารที่ต้องทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี” ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชลธารสิงเห (เสาร์ศึกษาคาร) ได้แสดงทัศนะเพิ่มเติมว่าการสร้างนิสัย การประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง คือ ทำให้คนเป็นคนดีเป็นคนที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นทั้งต่อสังคมที่ตนอยู่อาศัย และต่อประเทศชาติ การปลูกฝังจิตสำนึกเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตก็เหมือนกัน ต้องทำให้ผู้เรียน เกิดศรัทธา เชื่อในสิ่งที่ดีและปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย “การสร้างนิสัย การประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง คือ ทำให้คนเป็นคนดีเป็นคนที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นทั้งต่อสังคมที่ตนอยู่อาศัย และต่อประเทศชาติ การปลูกฝังจิตสำนึกเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตก็เหมือนกัน ต้องทำให้ผู้เรียน เกิดศรัทธา เชื่อในสิ่งที่ดีและปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย เช่น การปลูกฝังให้นักเรียนไม่ยอกได้ของผู้อื่น การไม่ลักขโมย และนำของที่เก็บได้ให้แก่ครูทุกครั้งเพื่อหาเจ้าของ โดยเมื่อนักเรียนทำความดีแล้วครูควรให้การชื่นชม เพื่อให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจและเป็นตัวอย่างที่ดีให้ผู้อื่น ประพฤติตาม” ครูโรงเรียนวัดลำภูกล่าวเสริมว่า การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความงอกงามในทุก ๆ ด้านอย่างมีคุณภาพ คือ ต้องให้เด็กได้พัฒนาทั้งทางด้านจิตใจ ปัญญา ร่างกาย และทางสังคม “การเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความงอกงามในทุก ๆ ด้านอย่างมีคุณภาพ คือ ต้องให้เด็กได้พัฒนาทั้งทางด้านจิตใจ ปัญญา ร่างกาย และทางสังคม ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณลักษณะทางจิตใจ ประการหนึ่งที่พึงปลูกฝังพัฒนาให้เกิดกับเด็กทุกคน เช่น การสร้างความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด ไม่พูดโกหกหลอกลวงผู้อื่น หรือหาประโยชน์ด้วยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง” ซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกาลิซาได้แสดงแง่คิดที่น่าสนใจไว้ว่า การพัฒนาคุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์สุจริตก็ต้องพัฒนาไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาทางด้านปัญญา “การพัฒนาคุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์สุจริตก็ต้องพัฒนาไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาทางด้านปัญญา คือ ความรู้ความเข้าใจและการพัฒนาทางร่างกาย และสังคม เช่นเดียวกัน” นอกจากนี้การกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตทำได้โดยวิธีง่าย ๆ เช่น ข่าวเหตุการณ์ประจำวัน การเล่านิทาน ถ้าเด็กโตสามารถเล่าเรื่องจริงและมีรายละเอียดประกอบได้มากขึ้น “ทั้งนี้โรงเรียนมีการนำโครงการต่างๆมาปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต เช่น โครงการของหาได้คืน โครงการค่าพัฒนาคุณธรรม โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางคุณธรรม โครงการธนาคารความดี ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่ได้ผล แต่ทั้งนี้และทั้งนั้นครูต้องมีการชี้แนะให้แก่เด็กนักเรียนอย่างสม่ำเสมอด้วย การยกย่องสรรเสริญผู้ทำความดีต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้ที่แสดงออกถึงความซื่อสัตย์สุจริต ควรยกย่อง และนักเรียนมีโอกาสในการสะท้อนแนวคิดเกี่ยวกับการเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตในความคิดเห็นของนักเรียนเอง เช่น การเขียนเรียงความเกี่ยวกับความซื่อสัตย์” ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดตันติการาม

1.3) การมีความกตัญญูกตเวทีของผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติตนด้วยการเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือภารกิจการงาน ประพฤติปฏิบัติตนตามคำสั่งสอนที่ถูกต้องและเหมาะสม ตอบแทนคุณของ ผู้มีพระคุณทั้งที่เป็นบุคคลและสถาบัน ดังเช่นการสะท้อนแนวคิดของครูโรงเรียนบ้านยะลุตงกล่าวว่า “ทางโรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่หรือผู้ปกครองและรู้จักการช่วยเหลือพ่อแม่หรือผู้ปกครองทำงานบ้าน เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของคุณครู และช่วยเหลือครูทำงานเมื่อมีโอกาส” ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคอกอกาเว ซึ่งมีการเน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความกตัญญูทวดเวที่ “โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมวันพ่อและวันแม่ขึ้นทุกปี เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสได้แสดงความรักและความกตัญญู นักเรียนบางคนไม่เคยกอดพ่อแม่หรือผู้ปกครองเลย และพ่อแม่หรือผู้ปกครองบางคนไม่เคยกอดบุตรหลานเลย ก็จะมีโอกาสได้แสดงความรักในโอกาสวันสำคัญนี้ นอกจากนี้ทางโรงเรียนจะนำเรื่องราว หรือซีดีเกี่ยวกับความรักของพ่อแม่หรือการตั้งครรรค์และการให้กำเนิดทารกมาให้ นักเรียนได้มีโอกาสชม เพื่อให้นักเรียนรู้ว่าพ่อแม่ทุกคนมีความรักลูกเหมือนกันและยากลำบากแค่ไหนกว่าเราจะจะได้เกิดมาบนโลกนี้” ส่วนผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสุโหงโกลกได้ให้แง่คิดในการดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนที่น่าสนใจว่า “เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันพ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่ได้ดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด ครูจึงต้องทำหน้าที่เสมือนแม่หรือพ่อคนที่สอง ครูซึ่งในปัจจุบันนี้มีโอกาสอยู่กับนักเรียนมากกว่าพ่อแม่ ดังนั้นต้องสั่งสอนนักเรียนและชี้แจงให้นักเรียนเห็นว่าการที่พ่อแม่ไปทำงานหาเงินนั้นเพื่อเราจะได้มีโอกาสต่างๆเท่าเทียมกับคนอื่น ๆ ดังนั้นเราจึงต้องรู้จักกตัญญูต่อพ่อแม่ เช่น การเชื่อฟังพ่อแม่ ช่วยเหลืองานพ่อแม่ หรือการดูแลยามท่านเจ็บป่วย” นอกจากนี้ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุเล็งกล่าวว่า สิ่งที่โรงเรียนต้องให้ความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการปลูกฝังความกตัญญูทวดเวที่ของผู้เรียน นั่นคือการสร้างความตระหนักให้แก่สถาบันครอบครัวด้วยเช่นกัน “โรงเรียนมีการประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครองเห็นถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัวและขอความร่วมมือในการดูแล กวดขัน นักเรียน เนื่องจากสถาบันครอบครัวในปัจจุบันไม่เข้มแข็งเหมือนก่อน นักเรียนจึงหลงผิดได้ง่ายๆและความผูกพันในครอบครัวน้อยลงมาก”

1.4) การมีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อพ่อแม่และเสียสละเพื่อส่วนรวมของผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษามุ่งเน้นผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักการให้ และการรับอย่างมีเหตุผลและเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม ดังตัวอย่างเช่นครูโรงเรียนบ้านศาลาใหม่ กล่าวว่า “ทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้อาสาเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในโรงเรียนและ

ชุมชน นอกจากนักเรียนจะรู้จักการเสียสละแล้ว ยังก่อให้เกิดความรู้สึกรักและเป็นเจ้าของสาธารณะสมบัติของโรงเรียนและชุมชนอีกด้วย” ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการเสียสละเพื่อส่วนรวมของผู้เรียนโดยกิจกรรมเสริม เพื่อแสดงถึงการมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่นของผู้เรียน “โรงเรียนได้ใช้กิจกรรมที่ช่วยน้อง เพื่อนช่วยเพื่อน มาใช้ในการส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนรู้จักความมีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม โดยกิจกรรมนี้เน้นการให้ความช่วยกันเองของนักเรียน เช่น การดูแลการแปรงฟันของน้องๆ การช่วยตักอาหารกลางวันให้น้อง และการช่วยสอนเพื่อนอ่านหนังสือหรือพี่ช่วยสอนน้องอ่านหนังสือหรือสอนการบ้าน ซึ่งกิจกรรมนี้นอกจากได้ปลูกฝังการเสียสละของเพื่อนหรือรุ่นพี่ยังช่วยให้ความสามารถสอนให้เพื่อนหรือน้องอ่านหนังสือออกอีกด้วย” นอกจากการจัดกิจกรรมที่ปลูกฝังการมีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวมให้แก่ผู้เรียนแล้ว “ครูควรจะมีการสอดแทรกและส่งเสริมในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้งให้นักเรียนรู้จักเสียสละและเห็นใจผู้ที่อ่อนแอกว่า ให้อภัยการแบ่งปันโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เช่น ให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียนและแบ่งอาหารหรือขนม” ครูโรงเรียนบ้านกุเล็ง

1.5) การประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่าของผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษาได้พัฒนาผู้เรียนมีพฤติกรรมการใช้เวลา เงิน และทรัพย์สินทั้งส่วนตนและส่วนรวมตามความจำเป็นอย่างสมเหตุสมผล เกิดประโยชน์คุ้มค่า ดังตัวอย่างในการแสดงมุมมองในการปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นผู้รู้จักการประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่าของผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุเล็งว่า “โรงเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและรู้ค่า ใช้น้ำและไฟฟ้าอย่างคุ้มค่า โดยโรงเรียนได้นำโครงการ รู้รัก รู้ใช้ทรัพยากรอย่างรู้ค่ามาใช้ในการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักและหวงแหนทรัพยากร เก็บอุปกรณ์ที่ใช้แล้วเข้าที่หลังเลิกใช้ ใช้วัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนอย่างคุ้มค่า และซื้อของเฉพาะที่จำเป็นและมีประโยชน์เท่านั้น” ซึ่งสอดคล้องกับครูโรงเรียนวัดชลธาราสิงเห (เสาร์ศึกษาคาร) ที่กล่าวว่า “โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการออมเงิน โดยร่วมกับธนาคารออมสินในการเปิดบัญชีเงินฝากให้แก่ นักเรียน โดยให้นักเรียนฝากเงินไว้กับครูประจำชั้น แล้วนำเงินไปฝากธนาคารเดือนละครั้ง พร้อมทั้งปลูกฝังให้นักเรียนรู้จัก ใช้เงินหรือสิ่งของที่ได้รับมาอย่างคุ้มค่า”

1.6) การภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทยและดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทยของผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตนตามประเพณี วัฒนธรรมไทย แสดงออกถึงความรัก ความห่วงหา ความชื่นชม ความภาคภูมิใจ อนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยให้ดำรงอยู่สืบไป ดังตัวอย่างในการแสดงมุมมองในการปลูกฝังให้ผู้เรียนภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทยและดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทยว่า “ โรงเรียนได้ส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณีของไทยหรือท้องถิ่น เช่น กิจกรรมวันสงฆ์ทำบุญปีเก่าต้อนรับปีใหม่ กิจกรรมกวนอาชูรอและกิจกรรมเมล็ดสัมพันธ์ โดยทางโรงเรียนได้เชิญให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดังกล่าวด้วย” ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านยะลุตง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการดำเนินการปลูกฝังภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย นิยมไทยและดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทยที่สามารถมองเห็นภาพได้อย่างชัดเจนของผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกาลิซา “ โรงเรียนได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้สวมใส่ชุดพื้นเมืองในวันศุกร์ เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงคุณค่าก่อให้เกิดค่านิยมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น พร้อมทั้งส่งเสริมให้ปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทยอีกด้วย” ทั้งนี้สิ่งสำคัญอีกประการคือการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน “ โรงเรียนได้จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเอง โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในชีวิตประจำวัน” ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดตันติการาม อย่างไรก็ตามสิ่งสำคัญนอกเหนือจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆตามประเพณีของไทยหรือท้องถิ่นและการสวมใส่ชุดพื้นเมืองแล้ว สิ่งสำคัญที่เป็นเอกลักษณ์ในความเป็นคนไทยให้แก่ผู้เรียน คือการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ดังคำกล่าวของครูโรงเรียนบ้านสุโขทัย “ ครูทุกคนต้องกวดขันการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ส่วนใหญ่นักเรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มักพูดภาษายาวี ทำให้นักเรียนพูดภาษาไทยไม่ชัดเจน ส่งผลให้เกิดปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ โรงเรียนจึงจัดกิจกรรม รักการอ่าน เพื่อให้นักเรียนอ่านคล่องเขียนคล่องและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์”

2) การมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีของผู้เรียน

2.1 การรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และออกกำลังกายสม่ำเสมอของผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และออกกำลังกายสม่ำเสมอ ดังตัวอย่างในการแสดงมุมมองของผู้บริหารโรงเรียนบ้านสุโขทัย “ โรงเรียนได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอและมีนิสัยรักการออกกำลังกาย โดยโรงเรียนจะจัดเตรียมอุปกรณ์กีฬาที่หลากหลายให้นักเรียน

มีโอกาสเลือกเล่นได้ตามใจชอบและส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างด้วยการออกกำลังกาย มีการส่งนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันกีฬาประเภทต่างๆอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งมีการจัดกีฬาภายในและภายนอกขึ้น เพื่อให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดังกล่าว” นอกจากการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอแล้วการได้รับอาหารและอาหารเสริมที่ครบถ้วนเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนยังส่งผลต่อการเป็นผู้มีสุขภาพที่ดีอีกด้วย “โรงเรียนมีการจัดหาอาหารกลางวันที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนและมีสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่ พร้อมทั้งดูแลการดื่มนมอย่างสม่ำเสมอของนักเรียนทุกคน” ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านศาลาใหม่

2.2 การมีน้ำหนักร่างกายสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ของผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมากพบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ ที่สอดคล้องกันทุกโรงเรียนดังนี้ “โรงเรียนได้จัดให้ครูประจำชั้น ดูแลการมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอทุกเดือน โดยให้ครูประจำชั้นเฝ้าระวังภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน มีการวัดส่วนสูงและชั่งน้ำหนัก ซึ่งโรงเรียนได้ขอความร่วมมือจากสถานีนามัยในพื้นที่ในการร่วมตรวจสอบสุขภาพของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ”

2.3 การไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมา หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย และอุบัติเหตุรวมทั้งปัญหาทางเพศของผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมากพบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนไม่เสพหรือแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติด และสิ่งมอมเมา หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย และอุบัติเหตุรวมทั้งปัญหาทางเพศของผู้เรียน ดังตัวอย่างในการแสดงมุมมองของผู้อำนวยการโรงเรียน วัดชลธาราสิงเห (เสาร์ศึกษาคาร) กล่าวว่า “โรงเรียนมีการให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการต้านยาเสพติดทุกประเภท และได้เชิญบุคคลที่มีความรู้ เช่น ตำรวจ หมอ หรือ ทหาร เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความเข้าใจถึงโทษอันร้ายแรงของยาเสพติด” ทั้งนี้ครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ “ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังในการป้องกันยาเสพติดหรือแม้กระทั่งการสูบบุหรี่ของนักเรียนอย่างทั่วถึง” ครูโรงเรียนบ้านคอลอกาเว

2.4 การมีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่นของผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมากพบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนให้มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมและให้เกียรติผู้อื่นของ

ผู้เรียน ดังตัวอย่างในการแสดงมุมมองของผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุเล็งกล่าวว่า “โรงเรียนส่งเสริมใน นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนและชุมชน พร้อมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกอย่าง เหมาะสม” ซึ่งสอดคล้องกับการแสดงแนวคิดของครูโรงเรียนวัดตันติการาม “ ครูทุกคนเปิดโอกาสให้นักเรียน มีโอกาสแสดงออกอย่างทั่วถึง เช่น การพูดหน้าชั้นเรียน หน้าแถว พร้อมทั้งฝึกให้นักเรียนเป็นผู้พูดที่ดีและเป็น ผู้ฟังที่ดีเช่นกัน”

2.5 ความร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น และชอบมาโรงเรียนของ ผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น และ ชอบมาโรงเรียน ดังตัวอย่างในการแสดงมุมมองของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบงานประกัน คุณภาพของสถานศึกษาที่สอดคล้องกันว่า “ โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนฝึกพูดปฏิสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป ได้แก่ ครูและบุคลากรของโรงเรียน เพื่อนหรือรุ่นพี่รุ่นน้อง ได้มีโอกาสดูแลและช่วยเหลือกัน โดยใช้กิจกรรม ลูกเสือ-เนตรนารี และทำกิจกรรมต่างร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน”

3) การมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬาของผู้เรียน

3.1 การมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะของผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะที่สอดคล้องกันว่า “ โรงเรียนของเรามีการส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนมีความสามารถทางด้านศิลปะในทุกระดับชั้น โดยส่งเสริมให้ นักเรียนมีโอกาสได้เข้าร่วมการประกวดแข่งขันวาดภาพ การวาดรูปประกอบภาพและมีการบูรณาการการ จัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ พร้อมทั้งมีการจัดแสดงผลงาน ทางด้านศิลปะให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ชื่นชมในความสามารถของบุตรหลาน”

3.2 การมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี/นาฏศิลป์ โดยไม่ขัดหลักศาสนาของ ผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี/นาฏศิลป์ โดยไม่ขัดหลัก

ศาสนาที่สอดคล้องกัน คือ “เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี เช่น การร้องเพลง และการเล่นเครื่องดนตรีไทยและสากลประเภทต่างๆ ทั้งนี้ทางโรงเรียนยังมีการส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสได้สัมผัสเกี่ยวกับดนตรีพื้นบ้านในท้องถิ่นอีกด้วย เช่น การรำสีละ รำวงมาตรฐาน ”

3.3 การมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา/นันทนาการของผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมที่สอดคล้องกันให้ผู้เรียน มีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา/นันทนาการ กล่าวคือ “โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการต่างๆอย่างสม่ำเสมอ เช่น การออกกำลังกายหน้าแถว การเล่นฟุตบอลในช่วงพักกลางวันหรือหลังเลิกเรียน”

3.4 การสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดั่งงามของท้องถิ่นและของไทยของผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดั่งงามของท้องถิ่นและของไทย จากมุมมองข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่สอง ระดับดีมาก ในจังหวัดนราธิวาส มีแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดั่งงามของท้องถิ่นและของไทยที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ “โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่ดั่งงามของท้องถิ่น โดยโรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนทุกครั้งและโรงเรียนได้นำกิจกรรมที่นักเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมมาแลกเปลี่ยนความรู้และสรุปกระบวนการดำเนินการอีกครั้งในชั้นเรียน”

4) การมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ของผู้เรียน

4.1 การมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สรุปความคิดอย่างเป็นระบบ และมีการคิดแบบองค์รวมของผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สรุปความคิดอย่างเป็นระบบ และมีการคิดแบบองค์รวมที่สอดคล้องกัน

“มีการจัดการเรียนการสอนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ สรุปความคิดอย่างเป็นระบบ และมีการคิดแบบองค์รวม โดยใช้การสอนแบบโครงงานและการทดลองปฏิบัติการ”

4.2 การมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดไตร่ตรองของผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่าง มีวิจารณญาณ และคิดไตร่ตรองที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ “ให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ จากประสบการณ์จริง หรือสถานการณ์สมมติ เปิดโอกาสในการแสดงความคิดในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอย่างมีเหตุผล โดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบตามสภาพความเป็นจริง”

4.3 การมีทักษะการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ “โรงเรียน ใช้การเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยฝึกให้นักเรียนรู้จักการคิดนอกกรอบ ในผลงานการเขียน งานศิลปะ งานสร้างสรรค์ต่างๆ รู้จักการพัฒนาริเริ่มผลงานใหม่ และสามารถกำหนดเป้าหมายในอนาคตได้อย่างมีเหตุผล” ทั้งนี้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กล่าวคือ “เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การศึกษานอกสถานที่ ฝึกปฏิบัติการ เพื่อให้ นักเรียนรู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเองได้อย่างมีเหตุผล”

5) การมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรของผู้เรียน

5.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ “โรงเรียนมีการดำเนินการแก้ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ของนักเรียน โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสามารถ ใช้วิธีการสอนซ่อมเสริมให้แก่ นักเรียนทุกคนตามระดับชั้น พร้อมทั้งครูผู้สอนทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองอยู่เสมอ”

5.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้

คณิตศาสตร์ที่สอดคล้องกันกล่าวคือ “โรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมพื้นฐานที่แม่นยำ เช่น ตัวเลข จำนวน นับ การบวก ลบ คูณ หาร และมีการเพิ่มความยากง่ายของโจทย์และการตีโจทย์ต่าง โดยเพิ่มความยาก-ง่าย ตามความสามารถของนักเรียน”

5.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่สอดคล้องกันกล่าวคือ “โรงเรียนใช้การพัฒนาการเรียนการสอน โดยการเรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัว ไปยังสิ่งที่ไกลตัว ใช้การทดลองปฏิบัติมาพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้จากการปฏิบัติจะก่อให้เกิดเป็นความรู้ที่ถาวร และการใช้โครงงานเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความสนใจของตนเอง”

5.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่สอดคล้องกันกล่าวคือ “โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรที่มีเนื้อหา ที่ครอบคลุม ตามโครงสร้างหลักสูตรแกนกลาง โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และเข้าใจถึงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ดีของไทย

5.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาที่สอดคล้องกันกล่าวคือ “โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาสุขภาพกายและสุขภาพ จริตของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการออกกำลังกาย และรู้จักการเลือกรับประทานอาหารได้เหมาะสมกับวัย”

5.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะที่

สอดคล้องกันกล่าวคือกล่าวคือ “ โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนมีความสามารถทางด้านศิลปะในทุก ระดับชั้น โดยส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสได้เข้าร่วมการประกวดแข่งขันวาดภาพ การวาดรูปประกอบภาพ และมีการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ พร้อมทั้ง มีการจัดแสดงผลงานทางด้านศิลปะให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ชื่นชมในความสามารถของบุตรหลาน”

5.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยีที่สอดคล้องกันกล่าวคือ “โรงเรียนมีการส่งเสริมทักษะเกี่ยวกับอาชีพ เพื่อให้ นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน”

5.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศที่สอดคล้องกันกล่าวคือ “โรงเรียนมีการฝึกประสบการณ์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดย มุ่งเน้นให้นักเรียนมีโอกาสฝึกทักษะฟัง พูด อ่านและเขียนทุกคน และลดบทบาทการใช้ภาษาไทยในระหว่าง การเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการปรับตัวและพร้อมที่จะแสวงหาความรู้ด้านภาษาอังกฤษเพิ่มเติม”

6) การมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่องของผู้เรียน

6.1 การมีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ รอบตัวของผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก พบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนให้มีนิสัยรักการอ่าน สนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ รอบตัว ที่ สอดคล้องกันกล่าวคือ “มีการปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน โดยส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสืออย่าง สม่าเสมอ มีโครงการวางทุกงานอ่านทุกคน เพื่อให้นักเรียนได้อ่านหนังสือทุกวัน พร้อมทั้งมีการ จัดบันทึกการ อ่านและสรุปความจากเรื่องที่อ่านทุกครั้ง

6.2 การใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอของผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมาก

พบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน สนุกกับการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอที่สอดคล้องกันกล่าวคือ “โรงเรียนมีการจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ต่างๆที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ห้องสมุด มุมหนังสือ ห้องสื่อนวัตกรรมและการสืบค้น ระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ซึ่งมีครูทำการควบคุมดูแลในการเข้าใช้งานของนักเรียนอย่างทั่วถึง โดยนักเรียนสามารถเข้าใช้งานในช่วงพักกลางวัน โดยมีการกำหนดเวลาในการใช้งานที่ชัดเจน เพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้ใช้งานอย่างเท่าเทียมกัน”

6.3 ความสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งภายในและนอกสถานศึกษาของผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมากพบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุด ใช้แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งภายในและนอกสถานศึกษาที่สอดคล้องกันกล่าวคือ “โรงเรียนมีการจัดเตรียมห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่างๆอย่างเพียงพอต่อความต้องการพร้อมทั้งครูต้องให้คำแนะนำและความรู้ในการใช้บริการห้องสมุดแหล่งความรู้และสื่อต่าง

7) การมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพที่สุจริตของผู้เรียน

7.1 การสามารถวางแผนทำงานตามลำดับขั้นตอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพของผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมากพบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถวางแผนทำงานตามลำดับขั้นตอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกันกล่าวคือ “โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการวางแผนทำงานตามลำดับขั้นตอน และมีการทดลองใช้แผนว่าสามารถปฏิบัติได้บรรลุตามแผนหรือไม่ เพื่อทำการปรับปรุงแผนต่อไป”

7.2 การรักการทำงาน สามารถปรับตัวและทำงานเป็นทีมของผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมากพบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการทำงาน สามารถปรับตัวและทำงานเป็นทีมที่สอดคล้องกัน กล่าวคือ “โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำงานเป็นทีม เช่น การเรียนโดยการใช้กลุ่มสนใจ กลุ่มเพื่อน สอนเพื่อน โดยเฉพาะกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ทางโรงเรียนมีการจัดกระบวนการกลุ่มอย่างชัดเจน มีการฝึกให้นักเรียนทำงานเป็นทีมเช่น การเล่นเกมต่างๆ หรือแม้แต่การช่วยกันปรุงอาหารให้ทันตามเวลาที่ครูได้กำหนดให้ เพื่อชี้ให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของสามัคคีในหมู่คณะ”

7.3 การมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจของผู้เรียน

จากการสะท้อนแนวทางในการดำเนินงานประกันของสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สอง ระดับดีมากพบว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจที่สอดคล้องกันกล่าวคือ “โรงเรียนได้นำโครงการเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีพและรู้จักพึ่งพาตัวเองได้ โดยเรามีการส่งเสริมการประกอบอาชีพให้แก่ นักเรียน เช่น สอนการทำขนมหรืออาหารชนิดต่างๆ ซึ่งการสอนวิธีการปฏิบัติทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและรู้สึกสนุกสนานในการเรียนอีกด้วยและนักเรียนส่วนใหญ่มีทักษะในการเย็บปักถักร้อยอยู่แล้ว เนื่องจากที่บ้านของนักเรียนส่วนใหญ่รับจ้างปักผ้าคลุมศีรษะของสตรีอยู่แล้วทางโรงเรียนจึงส่งเสริม เพิ่มทักษะบางส่วนให้แก่ นักเรียน เช่น การปักชื่อนักเรียน การซ่อมแซมเสื้อผ้า”

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

การเตรียมความพร้อมหรือวางแนวทาง ในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สาม

1. การมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพพบว่าสถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมหรือวางแนวทาง ในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สาม เกี่ยวกับการมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตามประเด็นดังต่อไปนี้ 1) การที่ปฏิบัติหน้าที่ศิษย์ที่ดีของโรงเรียน 2) การที่เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่และผู้ปกครอง 3) การที่เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและสังคม

จากผลการสัมภาษณ์พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ ดังการสะท้อนแนวทางที่เหมือนและแตกต่างกัน เช่น ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสุโขทัย “เมื่ออยู่ที่โรงเรียน นักเรียนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้องเรียนและโรงเรียน เพื่อที่จะได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และเกิดความ เป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น เมื่อมาโรงเรียนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ได้แก่ การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ มาโรงเรียนให้ทันเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้า ต้องช่วยกันรักษาความสะอาดในห้องเรียน และในบริเวณต่าง ๆ ของโรงเรียน ทั้งขยะลงในถังขยะที่โรงเรียนจัดให้ ให้ความเคารพเชื่อฟังครูอาจารย์ ตั้งใจเรียนหนังสือ รวมทั้งทำงานต่าง ๆ ที่ครูมอบหมายด้วยความตั้งใจและเอาใจใส่” สอดคล้องกับการสะท้อนแนวทางของผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกาลิลา กล่าวว่า “ต้องมีการฝึกปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียน เช่น ปฏิบัติในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ต้องรู้ว่าเมื่อเราเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ควรปฏิบัติตนอย่างไร และเมื่อเป็นผู้ตามควรปฏิบัติตนอย่างไร” ซึ่งคล้ายคลึงกับแนวทางของผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านศาลาใหม่ “ต้องมีการฝึกปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียน เช่น ปฏิบัติในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ต้องรู้ว่าเมื่อเราเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ควรปฏิบัติตนอย่างไร และเมื่อเป็นผู้ตามควรปฏิบัติตนอย่างไร” และแนวทางการเตรียมความพร้อมของครูโรงเรียนบ้านยะลุ ตง “รู้จักแสดงความคิดเห็นตามสิทธิของตนเอง รวมทั้งรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และเคารพข้อตกลงของคนส่วนใหญ่ ถ้าเกิดข้อขัดแย้งกัน ให้แก้ปัญหาด้วยหลักเหตุผล ไม่ใช่อารมณ์หรือพลังกำลังในการแก้ปัญหา เพราะไม่ใช่วิธีแก้ปัญหาที่ถูกต้อง แต่กลับจะทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา” โดยทั้งนี้ “ทุกคนควรปฏิบัติตามข้อตกลงของครอบครัว และมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อให้อยู่ร่วมกันในครอบครัวอย่างมีความสุขหน้าที่ของลูกที่มีต่อพ่อแม่ ช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนและเคารพเชื่อฟังพ่อแม่” ครูโรงเรียนบ้านกุเล็ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการเตรียมความพร้อมของครูโรงเรียนวัดลำภู “ต้องฝึกฝนนักเรียนปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของชุมชน ไม่ทิ้งขยะลงในที่สาธารณะ ไม่ทำลายสิ่งของที่เป็นของสาธารณะ เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน เพื่อช่วยรักษาและเผยแพร่วัฒนธรรมประเพณีของชุมชนไว้” นอกจากนี้ทางโรงเรียนได้มีการส่งเสริมการบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนวัดตันติการาม “ทางโรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน เช่น ช่วยเก็บเศษขยะที่พบเห็นในบริเวณต่าง ๆ ช่วยดูแลต้นไม้ ดอกไม้ในสวนสาธารณะของชุมชน ร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน โดยให้ทุกคนในชุมชนมีจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม”

2. การมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีของผู้เรียน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพพบว่า สถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมหรือวางแผนทาง ในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สาม เกี่ยวกับการมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีของผู้เรียน ตามประเด็นดังต่อไปนี้ 1) การที่มีสุขภาพดี มีน้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ รวมทั้งรู้จักดูแลตนเองให้มีความปลอดภัย 2) การที่มีสุขภาพจิตดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น และมีสุนทรียภาพ

จากผลการสัมภาษณ์พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ ดัง การสะท้อนแนวทางที่เหมือนและแตกต่างกัน เช่น ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชลธาราสิงเห (เสาร์ศึกษาคาร) กล่าวว่า “ในส่วนของ การเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีของผู้เรียน ในโรงเรียนนั้น ทางโรงเรียนได้มีการสร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นความสำคัญของอาหารมื้อต่างๆ โดยเฉพาะอาหารมื้อเช้า ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่มักจะละเลยและไม่เห็นความสำคัญ เพราะนักเรียนจะอ้างว่าไม่หิว หรือบางครั้งผู้ปกครองไม่เตรียมอาหารให้นักเรียนได้ทันก่อนนักเรียนมาโรงเรียน เนื่องจากภาระงาน ทางโรงเรียนมีมาตรการในการแก้ปัญหาโดยการให้ครูประจำชั้นสำรวจนักเรียนที่ไม่รับประทานอาหารเช้า ซึ่งนักเรียนเหล่านี้มักจะไม่มีสมาธิในการเรียน เนื่องจากความหิว แต่ทางโรงเรียนไม่มีงบประมาณในการจัดเตรียมอาหารเช้าสำหรับนักเรียน จึงแก้ปัญหาด้วยการให้นักเรียนดื่มนมในช่วงเช้าแทน” สอดคล้องกับแนวทางการเตรียมความพร้อมของครูโรงเรียนบ้านคอกอกาเว นอกจากนี้ทางโรงเรียนได้สะท้อนถึงการดูแลสุขภาพของนักเรียนที่สำคัญอีกแนวทางหนึ่ง “ทางโรงเรียนมีการวัดส่วนสูงและชั่งน้ำหนักให้แก่ นักเรียนทุกคน เพื่อทำการสำรวจภาวะทุพโภชนาการ พร้อมทั้งประสานกับทางสถานีอนามัยและโรงพยาบาลในพื้นที่เขตบริการของโรงเรียนในการตรวจคัดกรองโรคต่างๆ ให้แก่นักเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และส่งเสริมให้นักเรียนออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ” ครูโรงเรียนบ้านกาลิซา และสิ่งที่เป็นปัญหาที่สำคัญในยุคปัจจุบันที่ทางโรงเรียนต้องมีการดูแลอย่างใกล้ชิดดังแนวทางของผู้บริหารโรงเรียนบ้านสุโขทัย “ทางโรงเรียนมีการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันปัญหาในทุกด้าน อาทิ ปัญหายาเสพติด การไม่ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว ปัญหาทางด้านสุขภาพ ปัญหาการคบเพื่อนและมีการตักเตือนนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อชีวิต และทรัพย์สิน พร้อมทั้งสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติให้ปลอดภัยท่ามกลางภัยอันตรายอันมากมายในโลกปัจจุบันนี้อีกด้วย” ทั้งนี้ “การส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีสุขภาพกายที่ดีและสุขภาพจิตที่ดีแล้ว ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสพบปะ หรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เช่น การส่งนักเรียนเข้าการแข่งขันกีฬาประเภทต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ หรือการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน โดยชักชวนผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมกิจกรรม

นอกจากนี้การส่งเสริมให้นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนเดียวกันมีโอกาสได้ออกกำลังกายร่วมกันบ้าง เช่น การเดินแอโรบิกสัมพันธ์ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสุขภาพทางกายและจิตอย่างแท้จริง”ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านศาลาใหม่

3. การมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของผู้เรียน

จากมุมมองข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สอง ระดับดีมาก ในจังหวัดนราธิวาส มีแนวทางในการเตรียมความพร้อมหรือวางแนวทาง ในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สาม มาตรฐานด้านผู้เรียน เกี่ยวกับการมีนิสัยรักการอ่านสนใจแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รอบตัวและสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ การมีความสามารถเรียนรู้เป็นทีมได้ และการมีความสามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ กล่าวโดยสรุป คือ สถานศึกษาต้องมีการจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ต่างๆที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ห้องสมุด มุมหนังสือ ห้องสื่อนวัตกรรม และการสืบค้น ระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และสถานศึกษาควรมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้บูรณาการกระบวนการกลุ่มมาใช้เพื่อให้นักเรียนเกิดความสามัคคีและรู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เช่น การจับกลุ่มกันอ่านหนังสือ แบบเพื่อนสอนเพื่อน พี่สอนน้อง โดยครูทุกคนมีการปลูกฝังให้นักเรียน มีนิสัยรักการอ่าน โดยส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ มีโครงการวางทุกงานอ่านทุกคน เพื่อให้นักเรียนได้อ่านหนังสือทุกวัน พร้อมทั้งมีการ จัดบันทึกการอ่านและสรุปความจากเรื่องที้อ่านทุกครั้ง

4. การมีความสามารถในการคิดเป็นของผู้เรียน

จากผลการสัมภาษณ์พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ ตั้งการสะท้อนแนวทางที่เหมือนและแตกต่างกัน ดังเช่นครูโรงเรียนวัดลำภู “มีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด มีการสรุปความคิดเป็นผังมโนทัศน์ โดยใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนเพื่อดึงความสนใจของผู้เรียน ซึ่งให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการผลิตและสร้างสรรค์สื่อการเรียนการสอนด้วยตนเอง มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เอื้อต่อการพัฒนาตนเอง” สอดคล้องกับการเสริมทักษะของครูโรงเรียนบ้านกาลิซา “ใช้การเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยฝึกให้นักเรียนรู้จักการคิดนอกกรอบ ในผลงานการเขียน งานศิลปะ งานสร้างสรรค์ต่างๆ รู้จักการพัฒนาเริ่มผลงานใหม่ และสามารถกำหนดเป้าหมายในอนาคตได้อย่างมีเหตุผล” ทั้งนี้ควรมีการเปิดโอกาสในการได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงของครูโรงเรียนบ้านศาลาใหม่ “เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การศึกษานอกสถานที่ ฝึกปฏิบัติการ เพื่อให้นักเรียนรู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเองได้อย่างมีเหตุผล”

5. การมีผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตรของผู้เรียน

จากผลการสัมภาษณ์พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ ตั้งการสะท้อนแนวทางที่เหมือนและแตกต่างกัน ดังเช่น ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสุโขทัยกล่าวว่า “โรงเรียน

มีการกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษาในด้านผู้เรียน โดยมีการเน้นให้ครูส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดสอดแทรกในแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้สื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการช่วยสอน โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสในการช่วยผลิต เช่น หนังสือภาพ หนังสือเล่มเล็ก และสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (E-BOOK) พร้อมทั้งจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ” ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการเตรียมความพร้อมของผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคอกอกาเว “โรงเรียนมีการสอนแบบกวดวิชาในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ NT, ONET, LAS และการสอบปลายภาค เพื่อให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นในทุกระดับชั้น” นอกจากนี้ครูโรงเรียนบ้านยะลุตง ได้กล่าวว่า “โรงเรียนมีการสอนซ่อมให้นักเรียนที่เรียนอ่อนและเสริมให้แก่ นักเรียนที่เรียนเก่ง โดยมีการแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสามารถ เพื่อให้สามารถซ่อมเสริมได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนทุกคน” ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการเตรียมความพร้อมของครูโรงเรียนบ้านกุเล็ง “มีการส่งต่อนักเรียนอย่างเชื่อมโยงระหว่างครูผู้สอนในแต่ละชั้นเรียนและรายวิชา เพื่อให้ครูผู้สอนท่านต่อไปและในระดับชั้นต่อไปทราบข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถของนักเรียนทุกคน ก่อนทำการสอน เพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนาตามความสามารถและครูไม่ต้องเสียเวลาในการเรียนรู้ผู้เรียนมากเกินไป” ซึ่งทางโรงเรียนได้ให้ความสำคัญต่อการเรียนภาษาไทย “ครูทุกกลุ่มสาระช่วยเน้นและซ่อมเสริมภาษาไทยให้แก่ นักเรียน เพราะภาษาไทยเป็นพื้นฐานในการเรียนทุกกลุ่มสาระ” ครูโรงเรียนวัดตันติการาม นอกจากนี้ครูโรงเรียนบ้านศาลาใหม่ กล่าวว่า “ต้องมีการให้ความรู้และสาระให้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้ครบตามที่หลักสูตรได้กำหนด มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น โครงงาน การทดลองปฏิบัติการต่างๆ การค้นหาแหล่งข้อมูลต่างๆ ด้วยตนเอง และการเขียนรายงาน” โดยในการเตรียมความพร้อมจำเป็นต้องคำนึงถึงข้อเสนอแนะจากการประเมินภายนอก รอบที่สอง ด้านผู้เรียน ดังผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสุโขทัยโลก กล่าวว่า “มีการศึกษานักเรียนจากระดับผลการเรียนในแต่ละปี เพื่อสังเกตพัฒนาการของนักเรียนและศึกษาข้อเสนอแนะด้านผู้เรียนจากผลการประเมินภายนอก รอบที่สอง เพื่อทำการพัฒนาต่อไป”

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก จ
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สาม ในจังหวัดนราธิวาส มีดังนี้

1. ดร. อมรวิทย์ นาครทรรพ
อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. นายภิรมย์ จินธาตา
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2
3. ดร.เรชา ชูสุวรรณ
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปลักปลา
4. นายสว่าง ชิมพงษ์
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านศาลาใหม่
5. นายเลิศลักษณ์ สุขแก้ว
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1